

BILTEN

broj 1
15.01.2015.

Tiraž: 300 primeraka

SADRŽAJ

Izmene Zakon o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju, mr Mladen Pavlović.....	3
Ipard program, Todo Terzić,dipl.inž.....	4
CRVENA RANKA (Prunus domestica L.) - proizvodne osobine i iskoristljivost, mr DejanMarinković.....	5
STIPS.....	7

Izmenе Zakon о podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju

25. decembra 2014. godine u Službenom glasniku Republike Srbije objavljen je Zakon o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju koji se odnosi na predstojeći period.

Najznačajnije promene odnose se na sledeće stavke:

- Promene kod podsticaja koji se odnose na proizvodnju u stočarstvu time što se dodaje nova kategorija kvalitetne priplodne krave i tov jaradi.
- Podsticaji se ostvaruju za prijavljene i zasejane, odnosno zasađene površine pod odgovarajućom kulturom do najviše 20 ha i to samo za obradivo poljoprivredno zemljište.
- Poljoprivredni proizvođač ne može da ostvari pravo na korišćenje osnovnih podsticaja za površine poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini koje je uzeo u zakup, odnosno na korišćenje.

Ovaj zakon primenjuje se od 1. januara 2015. godine.

Iskoristio bi priliku da podsetim poljoprivredne proizvođače da će se kao i prošle godine obnova registracije poljoprivrednih gazdinstava obaviti u periodu od 1. februara do 31. marta te apelujem na njih da iskoriste ovu priliku i obnove registraciju kako bi ostvarili prava na subvencije Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine.

mr Mladen Pavlović

IPARD PROGRAM

Ruralni razvoj kao razvojna politika predstavlja širi proces promene ruralnog društva, posebno ako se ima u vidu da ruralne oblasti u Srbiji čine 89,98 % teritorije zemlje. U nastavku procesa evropskih integracija najznačajniji instrument za predpristupnu pomoć za programski period od 2014. do 2020. godine predstavlja IPARD program. Uloga programa se odnosi na dostizanje evropskih standarda i jačanje konkurentnosti domaćih poljoprivrednih proizvođača.

U prvoj fazi realizacije programa sredstva su namenjena za:

- Investicije u fizičku imovinu poljoprivrednih gazdinstava;
- Investicije u preradu i marketing poljoprivrednih i ribarskih proizvoda;
- Investicije u diversifikaciju i razvoj biznisa na gazdinstvu;
- Tehnička pomoć.

U drugoj fazi očekuje se priprema i sprovođenje lokalnih akcionih strategija -LIDER pristup kao i jačanje sektora organske proizvodnje uz uspostavljanje agro-ekoloških mera.

Investicije u fizička sredstva poljoprivrednih gazdinstva se odnose na jačanje konkurentnosti gazdinstva koja se bave proizvodnjom mleka, mesa, voća i povrća kao i različitih useva. Prihvatljivi troškovi se odnose na izgradnju i unapređenje objekata, kupovinu novih mašina i opreme, izradu kompjuterskih softvera, studija izvodljivosti, biznis plana, sticanja patentnih prava i licenci. Programom će biti podržane i investicije u obnovljive izvore energije na farmi, koji su namenjeni za sopstvenu potrošnju.

Minimalan i maksimalan iznos podobnih investicija po sektorima je sledeći :

- Za voće, povrće i useve od 10.000 evra do 700.000 evra;
- Za sektor mleka, mesa i industrijskog bilja od 15.000 evra do 1.000.000 evra.

Krajnji korisnici su poljoprivredna gazdinstva u aktivnom statusu, upisana u Registar poljoprivrednih gazdinstava koja treba da dokažu da nemaju neizmirene poreze i doprinose, ni bilo kakve druge obaveze prema državnim organima. Potencijalni korisnik mora da dokaže ekonomsku održivost gazdinstva preko biznis plana.

Kod investicija preko 50.000 evra potreban je kompletan biznis plan u skladu sa formom pripremljenom od strane IPARD agencije. Za investicije ispod 50.000 evra potrebna je pojednostavnjena verzija biznis plana.

Uprava za agrarna plaćanja priprema konkursne obrasce i priručnike, odobrava iznose projekata i raspisuje godišnje konkurse. Vrš se administrativna provera pre i u toku sprovođenja zahteva, pre isplate sredstava i pet godina nakon dobijanja sredstava.

Bitno je znati da kategorije poput kupovine i zakupa zemljišta, polovne opreme, već postojećih objekata, životinja, poreza (uključujući i PDV) i carinskih dažbine nisu obuhvaćene sredstvima iz IPARD programa. Samo investicije nastale nakon potpisivanja ugovora mogu da budu plaćene i korisnik je obavezan da u periodu od pet godina nakon konačne isplate koristi investiciju u svrhu za koju je namenjena.

Todo Terzić, dipl.inž.

CRVENA RANKA (*Prunus domestica* L.) - proizvodne osobine i iskoristljivost

Crvena ranka (Darosavka, Šumadinka, Crnjevača, Ranošljiva, Šarošljiva) je najznačajnija i najrasprostranjenija stara domaća rakijska sorta šljive u Srbiji, dok se u Rumuniji i Moldaviji gaji pod imenom Rosior vartatic. U zavisnosti od lokaliteta, plodovi joj sazrevaju u prvoj polovini avgusta meseca. Srednje je bujnosti sa široko piramidalnom krunom i krtime granama koje se lako lome. Crvena ranka, međutim, ima dobru regenerativnu sposobnost pa brzo obnavlja oštećenu krunu. Adaptibilna je na različite tipove zemljišta.

Crvena ranka ima sterilan polen pa su joj za ostvarivanje prinosa potrebne sorte oprašivači. S obzirom da cveta srednje rano, (nekoliko dana pre Požegače) kao oprašivači mogu poslužiti ostale rakijske sorte šljive (Metlaš, Trnovača, Crnošljiva, Crveni piskavac), zatim

sorte Čačanska rodna i Stenlej (kojima se period cvetanja podudara sa Crvenom rankom), ali ne i Požegača koja se praktično nije pokazala kao dobar oprašivač u zasadima ove sorte. Funkcionalna sposobnost polena potencijalnih sorti-oprašivača da slobodno oplode cvetove Crvene ranke još nije eksperimentalno ispitana niti dokazana. Kod šljive kao vrste voćaka prisutna je i polna inkompatibilnost, iako je ona manje značajna u odnosu na istu kod trešnje, jabuke ili kruške. Stoga je za oprašivanje i oplodnju cvetova Crvene ranke izuzetno bitno obezbediti dovoljno polena od više različitih sorti-oprašivača koje su kompatibilne s njom i istovremeno tolerantne na PPV, kao i da vremenski uslovi tokom cvetanja ove sorte budu povoljni za let pčela i oplodnju. Crvena ranka je kao i ostale autohtone rakijske srpske sorte šljive, vrlo sklona alternativnoj rodnosti. Nakon sezona kada prerodi iscrpljena stabla su osetljivija prema mrazovima od Požegače.

Crvena ranka se lako razmnožava izdancima i najkvalitetniji rod postiže upravo kada su stabla podignuta iz izdanaka, na sopstvenom korenu. Prethodno je potrebno utvrditi da li su biljke zaražene sa virusom šarke šljive (PPV) na koju je ova sorta tolerantna, za razliku od Požegače ili Čačanske rodne. Izdanak crvene ranke nekada se u većem obimu koristio kao jedna od najboljih vegetativnih podloga za sorte kajsije u Grockoj, ali i kao podloga za dr. sorte evropske šljive. Danas je on, međutim, napušten kao podloga zbog prisustva virusa šarke šljive u prirodnoj populaciji ove autohtone sorte, koji se kalemljenjem lako prenosi na plemku.

Plod crvene ranke je glođuša, sitan je (14-20 g), plavocrvene boje. Meso je sočno i prijatnog ukusa, pa se može koristiti i za jelo i za preradu (pekmez, rakija) s obzirom na povoljan randman ploda (veći od 90 %). Plodovi Crvene ranke bez koštice daju rakiju boljeg kvaliteta u odnosu na ostale standardne sorte šljiva (Stenli, Čačanska rodna i lepotica, Valjevka) zahvaljujući većem sadržaju ukupnih šećera i kiselina, dok je po količini dobijenog destilata takođe među vodećim sortama. Zato rakiju od crvene ranke renomirani domaći proizvođači ovog žestokog alkoholnog pića najčešće koriste za kupažu sa rakijom od požegače.

Plodovi crvene ranke

mr Dejan Marinković

Pregled cena (RSD) sa zelene, kvantaške i stočne pijace u Beogradu
za period 05.-12.01.2015. godine

Povrće			Voće			Pijačna cena stoke	
Proizvod	Kvantaš	Zelena	Proizvod	Kvantaš	Zelena	Proizvod	Živa vaga
	din/kg	din/kg		din/kg	din/kg		din/kg
Krastavac salatni	150	200	Grožđe belo	220	300	Tovljenici (80-120 kg)	160
Šargarepa	40	80	Grožđe crno	220	300	Bikovi (≥500 kg, HF rasa)	215
Spanać	150	200	Limun	105	180	Bikovi (≥500 kg, SM rasa)	225
Zelena salata (komad)	44	60	Jabuka Ajdared	45	80	Stočna hrana	
Kupus	55	100	Jabuka Zlatni delišes	60	100	Stočni ječam (džak 50 kg)	21
Krompir	35	80	Jabuka Greni smit	55	130	Lucerka seno u balama (cena po kg)	18
Paradajz	140	150	Lešnik očišćen	1200	1300	Kukuruz-džak 50 kg (okrunjen, prirodno sušen)	15
Crni Luk	25	60	Kruška	100	150	Pšenica (džak 50 kg)	21
Paprika šilja	180	300				Stočni ječam (džak 50 kg)	21
						Stočno brašno (džak 33 kg)	17